

УДК: 141.339:215

Дзецина К.О.¹, Арсентьева Г.О.²

¹ студ. гр. БТЕ-0813 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ФІЛОСОФІЯ «У-ВЕЙ» У РІЗНИХ СФЕРАХ ЖИТТЯ

Концепція «У-вей» у давньокитайській філософії описує особливий стан людини, що полягає в повному припиненні розумової активності, відсутності

будь-яких суджень, оцінок або переживань. Цей стан вважається досяжним за допомогою медитації, внаслідок чого людина підкоряється природному потоку подій у світі, дозволяючи «дао» - універсальній силі - керувати нею. В стані у-вей у людини виникає відчуття злиття гармонії як внутрішньої, так і зовнішньої.

Так, згідно Лао-цзи, у-вей складається з двох елементів:

1. Когнітивний аспект (тобто як ми думаємо). Лао-цзи радив не надто захоплюватися тим, що прийнято вважати правильним чи неправильним у суспільстві. Наприклад, замість того, щоб весь час намагатися справити хороше враження на інших, варто просто залишатися собою. Це як довіряти своїм внутрішнім відчуттям і не надто перейматися думками інших.

2. Поведінковий аспект (тобто як ми діємо): Лао-цзи вважав, що найкращі дії — це ті, що відбуваються легко і природно, без надмірних зусиль. Наприклад, допомагати комусь варто не тому, що так заведено, а тому, що ти дійсно цього хочеш. Уявіть, як плавати за течією річки, а не боротися проти неї. Це означає не примушувати себе до чогось, а діяти тоді, коли це відчувається правильним і природним.

Завдяки у-вей люди досягають справжньої майстерності, тому що вони перестають постійно контролювати себе і думати про те, що і як потрібно робити. Вони просто довіряються своїй внутрішній енергії (їхньому «ці») та діють у гармонії з навколишнім світом. Іншими словами, справжнє у-вей – це коли ти настільки зливаєшся з тим, що робиш, що це вже не потребує жодних зусиль. Це не про те, щоб просто нічого не робити, а про те, щоб діяти природно і невимушено, без постійного контролю з боку розуму. Тоді ти досягаєш справжнього щастя, хоча інші можуть цього не розуміти.

Політична філософія у-вей теж не означає буквально "нічого не робити". У контексті управління вона означає діяти без примусу та не нав'язувати свою волю. Лао-цзи порівнював керування великою державою з приготуванням маленької рибки: надмірне втручання лише зашкодить. Ідея полягає в тому, що лідери повинні створювати умови для розвитку суспільства, але робити це ненав'язливо, дозволяючи людям діяти самостійно. Найкращий уряд – це той, який майже непомітний, і всі досягнення приписуються народу, а не правителям.

Філософія у-вей пропонує інший підхід і до освітніх реформ, який полягає в мінімальному втручанні та природному розвитку. Замість жорстких стандартів і контролю, що лише створюють додатковий тиск на учнів та вчителів, у-вей закликає до гнучкості та самовдосконалення. Освіта повинна розвиватися так само – без надмірного примусу та стандартів. Спонтанність і природне навчання сприятимуть самостійності та гармонійному розвитку учнів, замість гонити за тестовими балами.

Отже, філософія у-вей пропонує альтернативний підхід до багатьох сучасних проблем, закликаючи до природності, гнучкості та ненав'язливості у будь-яких взаємодіях, що може стати цінним інструментом для досягнення

внутрішнього щастя та гармонії у суспільстві. «у-вей» закликає до гармонійного співіснування з природним порядком речей. Це не пасивне «нічого не роблення», а усвідомлене життя без зайвого примусу та надмірного контролю.

У-вей підкреслює важливість довіри до власної інтуїції, дій відповідно до природного ритму світу та збереження внутрішньої рівноваги. Вона охоплює різні аспекти людського життя, зокрема особисту самореалізацію, майстерність у ремеслах, гармонійне управління суспільством та освітні процеси. Завдяки цьому підходу, людина досягає максимальної ефективності у своїх діях, гармонії із собою та світом.